

Зозуля І. В. Реформування системи органів внутрішніх справ України: реалії та перспективи : монографія / за ред. О. М. Бандурки

Рецензована монографія виконана в рамках докторського дисертаційного дослідження Зозулі І. В. за спеціальністю 12.00.07 ВАК України та присвячена актуальній сьогодні в галузі адміністративного права України проблемі – реформуванню системи органів внутрішніх справ України.

Монографія є природним логічним продовженням попередніх робіт автора «Проблеми реформування системи МВС України» (2005, у співавторстві з д-ром юрид. наук, проф. Венедіктовим В. С.) та «Теорія і практика реформування системи МВС України» (2008, одноосібно), що свого часу викликали певний інтерес науковців і практиків, які працюють у досліджуваній галузі.

Монографія Зозулею І. В. структурована стосовно потреби розкриття базових проблем, що мають відношення до розвитку сучасної системи органів внутрішніх справ України та основних, визначених автором, етапів її реорганізації. Зокрема, вона містить 4 розділи: «Реформування системи органів МВС України: адміністративно-правові засади, суб'єкти, дієвість результатів і моніторинг перебігу», «Концептуальне забезпечення реформування системи ОВС України», «Пошук моделі поліцейської організації органів внутрішніх справ України», «Досвід застосування деяких технологій реформування системи органів МВС України».

Так, у роботі основний наголос робиться на проблемах концептуального забезпечення процесу реформування системи органів внутрішніх справ, що триває в державі ще з 1996 року, та розробці національної моделі поліцейської організації ОВС (міліції), орієнтованої на кращі європейські зразки.

Саме тому найбільш цікавою, з нашого погляду, є викладена в монографії авторська позиція, за якою означене концептуальне забезпечення реформування системи органів МВС України розглядається виходячи із сьогоденних реалій стану та змісту наявних концептуальних розробок. Зокрема, автором розкриті основні питання відомчого (Міністерством внутрішніх справ України) супроводження реформування; мета, завдання та базові принципи в проектах концепцій реформування системи органів МВС України; стан та особливості узгодження проблем реформування системи ОВС і правоохоронної системи України; методологічні засади концептуальної політики рефор-

мування системи органів МВС України. Найбільш вдалим можна також вважати ретельний авторський аналіз порядку й сутності процесу розробки проекту концепції реформування системи органів МВС України та відповідності означеної концепції реформування принципам національної безпеки України, а також викриття концептуальної суперечливості в процесі реформування ОВС та органів кримінальної юстиції.

Щодо проблем пошуку моделі поліцейської організації ОВС України автором вдало розкриті поняття та зв'язок між змістом і формою органів внутрішніх справ; статус підпорядкованості та елементи структурованості ОВС у системі МВС України; доктринальний підхід до побудови європейської моделі поліції (міліції) як мети реформування ОВС України, а також дана оцінка відповідності ОВС України вимогам континентально-європейської моделі поліцейської організації.

Позитивом роботи є, крім зазначеного, глибоке розкриття автором на основі залученого фактичного нормативного та практичного матеріалу негативних і позитивних особливостей, проблемних моментів реформування таких підрозділів органів внутрішніх справ України, як державної автоінспекції та місцевої міліції, що набули широкого обговорення у суспільстві за останні роки. Досі не вирішеною є також розглянута автором законопроектна практика щодо сфери діяльності державної служби охорони при МВС України, пропозиції стосовно якої теж подано в монографії.

Цілком доцільним є подання автором у монографії й доволі обширного термінологічного словника з проблем реформування системи МВС України, а також пропозицій з удосконалення реформування системи органів МВС України.

В цілому рецензована монографія достатньою мірою відображає авторську позицію щодо найбільш важливих сьогодні базових реалій та перспектив реформування системи органів внутрішніх справ України. При цьому, безперечно, є й інші проблеми, що окреслюють діяльність сучасної системи органів МВС України, які теж потребують свого негайного вирішення в перебігу означеного реформування. Наприклад, можна було б рекомендувати, базуючись на наукових роботах наукового редактора монографії проф. Бандурки О. М., приділити більшу увагу поєднанню потреби у реформуванні системи органів МВС України з особливостями саме управління процесом реформування ОВС України, що раніше автором частково вже досліджувалося.

Разом із тим, з огляду на вдало структуровану роботу, обсяг розкритих Зозулею І. В. основних проблем з реформування системи органів МВС України та на значний обсяг поданої на

рецензування монографії (понад 15 авторських аркушів), можна вважати мету автора роботи досягнутою – науковці та практики отримують науково обґрунтоване уявлення про нинішній стан реформування сучасної системи органів МВС України та теоретичні й практичні шляхи здійснення реформи.

Наприкінці зазначимо, що автор монографії є одним із основних науковців, що комплексно з 2003 року досліджує означений науковий напрям; його науковий доробок з проблеми становить понад 70 наукових статей, тому означене монографічне дослідження базується виключно на оригінальних статтях автора, надрукованих у фахових юридичних виданнях ВАК України.

В цілому монографія Зозулі І. В. «Реформування системи органів внутрішніх справ України: реалії та перспективи» написана на достатньо високому професійному рівні, її висновки та положення є науково обґрунтованими, актуальними.

*А. М. Подоляка, д-р юрид. наук,
директор Інституту права Міжрегіональної академії
управління персоналом, заслужений юрист України,
генерал-полковник міліції*

Музичук О. М. Контроль за діяльністю правоохоронних органів в Україні : монографія / О. М. Музичук. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2010. – 630 с.

СИСТЕМНИЙ ПОГЛЯД НА КОНТРОЛЬ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Сучасні процеси розбудови демократичної правової держави в Україні стикаються з численними труднощами в різних сферах суспільного життя. Посилену увагу громадськості та суспільства привертають питання стану злочинності та адміністративної делікатності, а головне – діяльності правоохоронних органів щодо їх протидії. Разом із тим, потребує належного контролю і сама діяльність правоохоронних органів, оскільки рівень дисципліни та законності в цих органах залишається досить низьким, у діяльності їх працівників мають місце численні порушення прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, що сприяє відчуженню громадян, зростанню їх недовіри до правоохоронної системи. Особливу стурбованість викликають факти корупції, зловживання службовим становищем, непрофесіоналізму працівників правоохоронних органів, що сприяє зростанню недовіри до них, викликає сумнів у